

ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА**ЕТИЧКА КОМИСИЈА****11010 Београд****Јове Илића 154****Предмет: захтев за утврђивање неакадемског понашања против:**

- 1) др Милице Булајић, редовне професорке**
- 2) др Младена Чуданова, ванредног професора**
- 3) Срђе Бјеладиновића, асистента**
- 4) Мр Верољуба Настића, референта у студентској служби и**
- 5) Милоша Крстановића, студента.**

сви на адреси: Факултет организационих наука, 11010 Београд, Јове Илића 154, као чланова раније Етичке комисије Факултета организационих наука (даље: ЕК ФОН)

На основу чл. 10. ст. 2. и 3. Правилника о раду етичких комисија о Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду (даље: Правилник ЕК и Одбора), подносимо

ЗАХТЕВ**ЗА УТВРЂИВАЊЕ НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА ГОРЕ ИМЕНОВАНИХ ЧЛАНОВА РАНИЈЕ ЕК ФОН ЗБОГ ПОВРЕДЕ КОДЕКСА ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ, КАО И ПРАВИЛНИКА О РАДУ ЕТИЧКИХ КОМИСИЈА И ОДБОРА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ ЕТИКУ И ПРАВИЛНИКА О ПОСТУПКУ УТВРЂИВАЊА НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА У ИЗРАДИ ПИСАНИХ РАДОВА**

1. Горе именовани чланови раније Етичке комисије ФОН повредили су Кодекс професионалне етике (даље: Кодекс), Правилник ЕК и Одбора, као и Правилник о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (даље: Правилник –писани радови) у току поступка поводом испитивања да ли је докторска дисертација кандидата Синише Малог несамоствални, тј. плагирани рад. ЕК ФОН састављена од наставника, других запослених и представника студената, именованих горе, је отпочела суделовање у овом поступку одлуком од 19. 12. 2016. године. Поступак поводом рада С. Малог инициран је пошто је у јулу 2014. проф. Др Раша Карапанца на сајту „Пешчаника“

објавио текст под насловом „Велике тајне Малог мајстора – или како је Синиша Мали украо докторат“, поткрепивши га паралелним навођењем текстова С. Малог и С. Хаилемариама, који је раније објавио своју докторску дисертацију. Обе ове дисертације – Синише Малог и Стефаниса Хаилемариама, у тренутку објављивања текста биле су опште доступне на интернету.

Дисертација С. Хаилемариама доступна је у целини на

<https://www.rug.nl/research/portal/files/10200006/thesis.pdf>.

Дисертација Синише Малог, доступна је у целини на

<https://fedorabg.bg.ac.rs/fedora/get/o:7524/bdef:Content/get>

По објављивању текста Р. Карапанце, комисија за оцену и одбрану доктората у саставу: др Ондреј Јашко, редовни професор ФОН-а, др Слађана Барјактаревић Ракочевић, ванредни професор ФОН-а и др Драган Ђуричин, редовни професор Економског факултета у Београду, 15. 10. 2014. године сачинили су и поднели извештај, који је истог дана, усвојило Наставно научно веће (даље: ННВ) ФОН-а. У извештају се (стр. 5. тачке д. и е.) закључује да суштински део навода из медија није веродостојан, као и да се наводи Р. Карапанце могу довести у везу само с начином цитирања, а не са научним доприносом дисертације. Извештај комисије, заједно са одлуком ННВ ФОН-а, тадашњи декан је упутио Већу правно-економских наука, које је дана 10. 12. 2014. одбило да прихвати извештај. Тадашњи ректор Универзитета у Београду је 10. 06. 2015. године, поново затражио од Већа да размотри ствар, што је Веће одбило, јер је био у току рад на изradi Кодекса и оба правилника, који су објављени у „Гласнику Универзитета у Београду“ 10. 07. 2016. године. Од ступања на снагу ових општих аката Универзитета, поступак испитивања дисертације С. Малог морао је бити настављен по правилима ових аката.

2. Етичка комисија ФОН-а у горе наведеном саставу, само делимично поступајући по новим правилима, дана 19. 12. 2016. одбила је захтев „за утврђивање неакадемског понашања у случају пријаве плагијата докторске дисертације др Синише Малог као неоснован“. Судаћи по садржини одлуке, пријаву је доставио Универзитет у Београду дописом 10 број 612-5414/2014 од 29.09.2016. Закључци на основу којих је донесена оваква одлука садржани су на стр. 4. и гласе:

„- Процедура пријаве и одбране докторске дисертације др Синише Малог спроведена је у складу са Законом о високом образовању и са актима Универзитета у Београду.

- Кандидат је испуњавао све услове за одбрану докторске дисертације;

- Докторска дисертација садржи оригиналне научне доприносе који су довољни за њену позитивну оцену;

- Докторска дисертација садржи одређене пропусте у начину цитирања иза којих не стоје нечасне намере и које су занемарљивог обима у односу на циљеве истраживања и укупне научне доприносе дисертације;

- Тврдње о неоригиналности рада су дате на основу коришћења одређених софтверских пакета за утврђивање сличности текста, што ни по актима Универзитета у Београду не представља довољан основ за оспоравање оригиналности рада;

- Кандидат је у изјашњењу навео да стоји иза свог рада, а комисија која је оцењивала дисертацију и вршила њену детаљну анализу је у више наврата закључила да њени научни доприноси не могу бити оспорени.“

Прилог 1: копија одлуке Етичке комисије ФОН-а од 19. 12. 2016.

Прве три алинеје ових закључака ЕК ФОН су ирелевантне, јер се односе на процедуру пријаве, на испуњење услова за одбрану, као и на научне доприносе (ови последњи су могли бити оцењени само ако је у потпуности отклоњена сумња у несамосталност и неоригиналност рада, тј. сумња на плагијат, што закључцима ЕК ФОН-а није учињено). Последња алинеја је, такође, овако како је исказана ирелевантна, јер садржи само општи став кандидата „да стоји иза свог рада“, као и да је комисија која је оцењивала дисертацију извршила њену детаљну анализу и „у више наврата закључила да њени научни доприноси не могу бити оспорени“. У овом случају није било постављено питање квалитета научних доприноса дисертације, већ питање **чији су то научни доприноси – кандидата С. Малог или других аутора чије је текстове С. Мали без цитирања, екстензивно преузимајући туђе текстове, те текстове приказао као сопствени рад.** Уместо тога ЕК ФОН-а неодређено закључује да дисертација „садржи одређене пропусте у начину цитирања иза којих не стоје нечасне намере и које су занемарљивог обима у односу на циљеве истраживања и укупне научне доприносе дисертације;“. При томе се не наводи **ни број места нити страница на којима су уочени „пропусти у цитирању“, нити у чему се ти пропусти састоје, нити се наводе чињенице на основу којих је ЕК ФОН-а закључила да иза пропуста у цитирању не стоје нечасне намере кандидата, нити чињенице из којих закључује да су „пропусти занемарљивог обима“.** Комисија такође исказује да се тврдње о неоригиналности рада не могу заснивати само на коришћењу одређених софтверских пакета.

3. Етичка комисија ФОН-а у горе наведеном саставу, повредила је најпре чл.12. ст. (4) Правилника ЕК и Одбора, који гласи:

„(4) Етичка комисија даје мишљење на основу навода и података из захтева, предметне документације и, по потреби, додатних појашњења.“

У овом случају, ЕК ФОН-а није користила неопходну документацију, а то је била садржина рада С. Малог, докторске дисертације Стефаниса Хаилемариама и књиге аутора Б. Беговића, Б. Мијатовића и Б. Живковића „Нови модели приватизације у Србији“, коју је на свом сајту објавио Центар за либерално-демократске студије 2000. године. **Сви ови текстови и радови били су доступни на интернету и чланови Етичке комисије су их могли анализирати. Морали су испитати макар оне странице текста које су у раду С.**

Малог дословно преузети из дисертације С. Хаилемариама, превођењем са енглеског на српски језик, као и делове рада Б. Беговића, Б. Мијатовића и Б. Живковића, који су дословно преузети, тј. копирани, а на које је указао и које је и упоредно представио Р. Карапанца у свом тексту из 2014. године, на сајту „Пешчаника“. Тачно је запажање ЕК ФОН-а да се плагијат не може утврђивати само употребом одређених софтверских пакета. Р. Карапанца, кад је у питању преузимање делова текста С. Хаилемариама то није учинио, јер су текстови објављени на два различита језика. Зато је ишао даље од тога и уложио труд да представи странице које су преписане и оне на којима је препис извршен. Све то је не само могла, већ и морала да учини ЕК ФОН-а. Комисија то није учинила. Уместо тога изнела је неутемељене закључке који или нису релевантни, или, кад је реч о плагијату, срачунати су на то да плагијат прикрију, а не да га испитају.

Питање плагијата више није спорно, будући да је одлуком Одбора за професионалну етику, плагијат утврђен егзактним упоређивањем преузетих текстова.

Прилог 2: решење Одбора за професионалну етику од 21. 11. 2019. године.

4. Етичка комисија ФОН у горе назначеном саставу није предузела мере ради прибављања нити је прибавила мишљење стручне комисије, чиме је повредила чл. 5. Правилника – писани радови, те је тај недостатак морао бити отклоњен у даљем току поступка. У време доношења одлуке ове Етичке комисије (19. 12. 2019) већ је ступио на снагу поменути Правилник и ЕК је била дужна да примени одредбу чл. 5. Правилника, што није учинила.

5. Све ове повреде довеле су до повреде Кодекса, нарочито одредаба садржаних у чл. 11, који уређује принцип академске честитости, као и у чл. 20 – 22 Кодекса, који детаљно регулишу појам плагијата и његове последице. Да је ЕК применила чл. 22. ст. 1, алинеја прва Кодекса, дошла би до става који не може оправдати њен закључак да спорна да дисертација „садржи одређене пропусте у начину цитирања иза којих не стоје нечасне намере и које су занемарљивог обима у односу на циљеве истраживања и укупне научне доприносе дисертације;“

Наведена одредба гласи:

„Плагирање је...

– дословно преузимање текста другог аутора, односно копирање из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целисти, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;“

Делови рада С. Малог одговарају цитираној дефиницији, а не олако датом закључку Комисије да постоје „одређени пропусти у начину цитирања“. Тај закључак није ништа друго до обична флоскула којом се настоји прикрити плагијат који у целисти одговара дефиницији из Правилника – писани радови.

На основу наведеног, предлажемо Етичкој комисији ФОН-а да

1) др Милице Булајић, редовној професорки

3) Срђи Бјеладиновићу, асистенту

4) Мр Верољубу Настићу, референту у студентској служби и

5) Милошу Крстановићу, студенту.

изрекне меру ЈАВНЕ ОПОМЕНЕ и

2) др Младену Чуданову, ванредном професору

изрекне меру ЈАВНЕ ОСУДЕ (због учешћа и у следећој Етичкој комисији) у складу са чл. 16. Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику УБ.

Београд, мај 2020.

Академик, проф. др Душан Теодоровић
Проф. др Весна Ракић Водинелић и
група професорки и професора УБ